

Oponentský posudek diplomové práce

název práce: Prožívané dopady supervize na pracovníky v organizacích zaměřených na drogovou problematiku.

autor práce: Bc. Barbora Sládková

magisterský obor: Řízení a supervize

oponent práce: PhDr.Zuzana Havrdová,CSc.

rok obhajoby: 2008

Autorka práce studovala se zaměřením na supervizi a pracovala v zařízení s drogovou problematikou. Téma práce tedy zvolila vhodně ve vztahu ke své odborné profilaci a získaným praktickým zkušenostem.

Otázka cíle práce.

Ve fázi přípravy projektu diplomové práce (který je přílohou práce) se autorka rozhodla zaměřit na zkoumání dopadů supervize na kvalitu poskytovaných služeb, jak je vnímají pracovníci a supervizoři v adiktologických službách. Obdobný cíl deklaruje také v úvodu práce: „Cílem autorky bylo dokázat, že právě v době hledání standardů kvality zde existuje nástroj, který bezesporu kvalitu poskytované péče zvyšuje...“. Uvedený zřetelný (i když nepochybně náročný) cíl se v průběhu zpracování tématu poněkud rozostřil. Byl zřejmě částečně nahrazen sedmi volně souvisejícími paralelními cíli, uvedenými na str.63 a 64 v souvislosti s vymezením cílů vytvořeného a použitého dotazníku. Z těchto cílů lze zaznamenat v textu, že čtyři byly nakonec vyhodnoceny a diskutovány. Autorka se však ani v interpretaci ani v diskusi k deklarovaným cílům již nevrací. S původním cílem **by mohl volně korespondovat** cíl 4 – prozkoumat osobní postoje k přijímání supervize ve vztahu s vlastními zkušenostmi pracovníků a supervizorů. Oponentka se domnívá, že nejbližší k původnímu cíli má zřejmě analýza otázky č.7 dotazníku „k čemu je třeba supervize“.

Otázku cílů a jejich dosažení v práci by bylo třeba při obhajobě vysvětlit.

Vyjádření ke struktuře resp. hlavním částem práce a vyplývající dotazy.

Práce je vcelku přehledně strukturovaná (s trvající výhradou vůči nejasnosti cílů, takže nelze důsledně posoudit ani adekvátnost struktury – např. bylo nutné zařazovat kapitulu o vývoji adiktologie? Nestačilo by téma kvality a důslednější sledování výsledků a jejich interpretace v empirické části?). Má celkem 104 normostran. Téměř polovinu tvoří přípravné kapitoly, které se opírají o dobře dostupné české materiály a internetové zdroje. Autorka zde shrnuje informace o vývoji oboru adiktologie obecně a v ČR zvlášť a kriticky komentuje problémové okruhy Zákona č.108/2006 Sb. Podrobně se zabývá tématem kvality a kriticky porovnává tři paralelně existující systémy posuzování kvality v drogových službách a resultující obtíže. Tuto část považujeme za velmi zdařilou, zpracovanou citlivě a s ohledem na složitost celého kontextu. Škoda, že vytěžená témata již nejsou diskutována v souvislosti s výsledky v empirické části. Další kapitola věnovaná supervizi je zpracována podle nás s menším vhladem, argumentace je místy poněkud nesrozumitelná (např. na str.51 – pasáž o rozporech v chápání supervize, zakončený větou „Celý problém je v neznalosti a nepřipravenosti týmů atd.“ ale není jasné o jaký problém jde a proč je nutné konstatovat, že „řada organizací přesto bere supervizi vážně...“ Naproti tomu je třeba s autorkou zcela souhlasit na str.52, že nastavení pravidel supervize má svá úskalí. Autorka se staví (podle nás správně) za definování toho, kdo má supervizi provádět, nenavrhuje však, kdo by to měl provést. Zřejmě jí také uniklo, že taková definice v posledním půl roce již vznikla. Nesprávný je údaj, že

vzdělávání supervizorů se v ČR věnují jen tři subjekty – je jich nejméně sedm. **Otázka k obhajobě: Domnívá se autorka, že by pro oblast adiktologie měl vzniknout specifický program supervize ? Proč ano a proč ne? (viz str. 55).**

K výzkumu a zpracování dat

Druhá polovina práce je tvořena kapitolou 3, nazvanou Empirická část. Ta obsahuje popis výzkumné metody, zpracování dat a výsledky. Autorka se rozhodla pro metodu dotazníku se zařazením metody sémantického diferenciálu. Sémantický diferenciál je v našem oboru málo využívaná metoda, jejíž potenciál stojí za to prozkoumat- z toho důvodu volbu metody oceňujeme. Na druhé straně je však zřejmé, že zvolená metoda přinesla nejvíce informací k „image“ supervize a supervizora v očích dotazovaných pracovníků a supervizorů, méně již k původně zamýšlenému cíli (dopadu supervize na kvalitu). Způsob zpracování výsledků metodou kódování, seskupování do kategorií a agregací do trsů považujeme za zdařilé.

Bohužel však chybí podklady, z nichž byla analýza provedena. Není tedy jasné, jak silné bylo obsazení určitých znaků v kategoriích/trsech. Není také zřejmé, jak vznikaly jednotlivé trsy a jak se vzájemně prostupují- tomu by pomohlo grafické zřehlednění tvorby kategorií a položek. Trs nazvaný „lidskost“ (str.69) se nezdá odpovídat svému obsahu. **Zatímco u odpovědí v trsech je v některé závorce číslo 17, jinde není nic – znamená to pouze jeden výskyt odpovědi? Pak by použitá metoda rozdíly ve výsledku příliš zploštila.** Použití kritérií kompetence supervizora není vysvětleno, navíc jde o interní kritéria UK FHS a podle nás jsou pro širší použití bez znalosti kontextu málo srozumitelná.

Přes uvedené výhrady je třeba získané výsledky a způsob zpracování ocenit. Za zajímavé považujeme porovnání reálné a ideální supervize a supervizora u obou skupin respondentů a grafické přiblížení „schématu možných konstelací“ na str.105 a 106. Shoda je ovšem překvapivě vysoká. **U obhajoby doporučujeme diskusi, proč tomu tak může být, a to i s ohledem na skutečnost „samovýběru“ respondentů.** Chybí také diskuse vzhledem k obdobným modelům supervize v literatuře, což autorka sama konstatuje.

K odkazování a stylistice

Autorka dokáže logicky správně začleňovat odkazy do textu a pracovat s nimi. Vyjadřuje se přehledně, srozumitelně, většinou příjemně stylizuje věty. Myslí v souvislostech a zamýšlí se nad tématem z různých stran, argumentuje vyváženě. V práci jsme nicméně našli řadu formálních chyb. K nejzávažnějším patří chyby v odkazech. Zcela chybí odkazy na zákony a vyhlášky. Chybí odlišení děl K. Kaliny, takže není zřejmé ze kterého díla v daném roce je citováno. Seznam internetových zdrojů je uveden mimo seznam ostatních děl, a to bez autora, názvu a data stažení. Některá citovaná díla v seznamu chybí (např. Li Mc Derment). Na str.47 například najdeme hned několik dalších nesprávných odkazů. Často se vyskytuje nadužití výrazu „samotný“ (např. str.51).

Celkové zhodnocení práce

I přes uvedené kritické připomínky práci doporučuji k obhajobě s hodnocením mezi výbornou a velmi dobrou dle názoru komise. Jde o práci solidní úrovně s vysokým myšlenkovým potenciálem, která obsahuje mnoho zajímavých analýz, podnětů a myšlenek, a je do ní vloženo mnoho práce. Svým formátem se však zřejmě autorce trochu vymkla. Proto lze nalézt v práci některé nedotažené prvky či chybějící návaznosti, které by si v případě pokračování studentky v doktorandském studiu zasloužily daleko větší pozornost.